

נהנים ביחד

עם בית

מוריה

בעקבות מערת שבעת הקנים:

לפני כשלושת אלפים שנים בימיו של שלמה המלך היו ימים טובים לממלכת ישראל. שלמה הרחיב את גבולות הממלכה בנה ארמונת פאר ובראש הכל בנה את בית המקדש, בית המקדש היה מרכז השלטון מקום ההתכנסות של העם ומקום התפילה. בין הכלים בבית המקדש הייתה מערת זהב בעלת שבעה קנים. המערה סימלה את אור התורה שמאיר לכל העולם ואת הרצון שלטן להאיר לכל. לאורך ההיסטוריה הפכה המערה לסמל יהודי מוכר. מוצאים ציורים שלה בבתי כנסת ישנים, על בתים פרטיים ועל תכשיטים עתיקים.

לפני כ 2300 שנים, בימי בית המקדש השני, אלכסנדר מוקדון שבימים אלו היה מלך יוון כבש את רוב העולם, ואת ארץ ישראל בתוכו, בהתחלה היוונים ששלטו בארץ אפשרו ליהודים לקיים תורה ומצוות, ולא התערבו בחינוך הילדים, אבל, עם הזמן התחילו מנהגי היוונים להשפיע על היהודים וחלקם הפסיקו לקיים תורה ומצוות, למעשה התחילו ל"התייוון". אך עדיין, מי שרצה יכול היה להמשיך לקיים תורה ומנהגים.

אחרי 150 שנים הגיע לארץ שליט יווני אחר, אנטיוכוס. אנטיוכוס שינה את הכללים וגזר גזירות דת על היהודים. הם לא הורשו ללמוד תורה ולקיים מצוות מסוימות. הגזירות הכעיסו את היהודים שרצו לשמור על מורשתם ומנהגיהם ולא הסכימו שיתערבו להם בחינוך.

כדי להפסיק את הגזירות הם פתחו במרד נגד השלטון היווני. למרות שלא היו מאומנים, למרות שהיו מעטים מול הצבא היווני הגדול ולמרות שלא היו להם כלי נשק, החליטו למרוד כי המטרה הייתה חשובה להם יותר מהכל. הם העדיפו להסתכן כדי שיוכלו לחיות כרצונם חיים עצמיים על פי מורשתם.

היוונים הגיבו בהכבדת הגזירות, הפסקת עבודת הכוהנים בבית המקדש וכיבוי המערה – שסימלה את האור ואת היהדות. ארבע שנים נלחמו המורדים, שנקראו מכבים, ביוונים. בסוף השנה הרביעית, הביסו המכבים את היוונים. הם כבשו מחדש את ירושלים, טיהרו את בית המקדש וחידשו את עבודת הכוהנים. הם גם הדליקו מחדש את מערת שבעת הקנים. הדלקת המערה הייתה ההוכחה לניצחונם ולניצחון הנחישות האומץ והאמונה.

בהדלקת המערה נעשה נס מיוחד ליהודים: כשבאו להדליק את המערה חיפשו שמן להדלקתה אבל מצאו רק כד אחד קטן שהיה בו רק קצת קצת שמן, שיספיק רק ליום אחד. אך למרות הכמות הקטנה המערה דלקה לא יום אחד, ולא שניים ואפילו לא שלושה. היא דלקה שמונה ימים ברצף, עד שהשיגו שמן חדש להדליק בו.

מאז ועד היום אנו חוגגים את חג החנוכה לזכר אור המערה שחזר ודלק בבית המקדש. אנחנו מתחילים לחגוג את חג החנוכה בכ"ה כסליו, כי בתאריך זה טיהרו החשמונאים את המקדש והדליקו את המערה. אנו מדליקים חנכייה בעלת שמונה קנים ולא כולל השמשו ולא שבעה כדי להדגיש את הנס שהמערה דלקה שמונה ימים.

המערה הייתה שוב סמל למקדש וליהודים.

בס"ד

כעבור 200 שנה בזמן שלטון הרומאים החריבו את בית המקדש והוציאו את היהודים לגלות ארוכה. בתהלוכת הניצחון של הרומאים הם הובילו את היהודים לשבי ולקחו איתם את המערה לרומא לסמל את ניצחונם על היהודים. גם היום המערה היא סמל עבורנו. שזכינו וחזרנו לארצנו ובנינו בה מדינה בחרנו לה סמל שמייצג אותה כמדינה יהודית. ומה נבחר להיות סמל מדינת ישראל? המערה.

חידות מהפרשה!

- 1) מה סכום סך כל בעלי החיים שהביא יעקב לעשיו?
- 2) עם מי נאבק יעקב בגדות הנהר?
- 3) יעקב ועשיו התבטאו שיש להם "מספיק" אלא שיעקב אמר יש לי -- ועשיו אמר יש לי --.
- 4) איזה חלק בבשר אנחנו לא אוכלים בעקבות מאבק זה?
- 5) איך קראה רחל לבנה השני?
- 6) איך קרא לו אביו?
- 7) מאיזה עם חמור?
- 8) מה קרה ב"עוד כברת הארץ לבוא אפרתה"?
- 9) על מותה של מי למדנו בפרשה זו?
- 10) במה שונה בנימין משאר אחיו?

הידעת?!

אנדרטת ברונזה בגובה כחמישה מטרים, ניצבת בקצה גן הוורדים, מול משכן הכנסת בירושלים.

את המערה העניק הפרלמנט הבריטי כמחווה למדינת ישראל הצעירה בשנת 1956 והיא מעשה ידיו של בן אלון, אמן יהודי-בריטי ממוצא גרמני, שעמל עליה במשך שש שנים. על המערה מפוסלים כ-30 אירועים, ביטויים, דמויות ומושגים מכוננים בתולדות עם ישראל. מערה זו מעוצבת בדמיון למערה המונצחת על שער הניצחון ברומא, כמה סימלי ומשמח שעתה היא מוצבת בסמוך לשלטון ישראל המתחדש במדינתנו ובתקווה שבמהרה ייבנה המקדש ונזכה למערה אמיתית וכשרה במקומה.

אתגר השבוע!

מערת הכנסת משלבת מסורת וחינוך.

במה דומה ובמה שונה מערת הכנסת ממערת המקדש?

נסו לברר דרך האינטרנט או דרך משפחה וחברים, אלו אירועים, ביטויים ומושגים חשובים בחר האמן בן אלון במערה שפוסל?

שימו לב! מדובר ב-30 תבליטים שונים! נסו להשיג תמונה של פריט אחד.

תפזרת לחטכה!

ח	ש	מ	ו	נ	א	י	מ	כ	ק	ט	ר	ש	א	צ	ב	א
ג	ג	ר	ר	ע	ת	י	ה	ו	ד	ה	ה	מ	כ	ב	י	ג
ה	כ	ק	ט	ד	ב	ד	ש	ש	ד	ב	ד	פ	ק	ת	י	י
א	ב	ד	פ	ק	א	ע	ל	ח	ו	מ	ל	א	ה	כ	ה	א
ו	ד	ל	ק	ת	נ	מ	ו	ת	ט	י	ב	ש	ש	ג	מ	ס
ר	ל	א	צ	כ	א	א	נ	ל	י	ח	ט	א	י	כ	ק	ט
י	ב	ל	פ	ק	ח	י	א	ו	ם	נ	ש	ה	ר	ד	ד	א
מ	כ	א	נ	ע	ל	ש	ג	ב	ר	ו	ש	ב	כ	ל	ש	ה
ה	כ	ח	מ	ע	ה	כ	ת	מ	ח	ה	א	י	ג	ו	ס	מ
ט	א	ג	ש	פ	א	ו	ש	פ	י	ה	י	ב	ק	ל	ב	ש
ק	נ	ה	ה	ק	ט	א	ר	א	ה	כ	ט	ל	א	ב	י	א
צ	כ	א	כ	ע	ל	כ	י	ה	ל	כ	צ	מ	ר	ל	ו	ת
ד	פ	ס	פ	ק	ר	י	א	ת	ה	ת	ו	ר	ה	ז	ל	ש
מ	ו	נ	ס	ה	נ	י	צ	ח	ו	נ	א	ע	ל	ש	ס	ר
נ	י	פ	נ	ר	ו	ת	ח	נ	ו	כ	ה	ו	ל	ד	כ	י

בנק מילים!

- נרות חטכה - בית המקדש - חג האורים
- נס פך השמן - כסלו - נס הניצחון
- חשמונאים - מטרה - יהודה המכבי
- מרד